

İİV-diaqnostika laboratoriyalarının əlaqə məlumatları

Şəhər/rayon İİV-diaqnostika laboratoriyaları	Yerləşdiyi səhiyyə müəssisəsi	Ünvan	Telefon/faks
Bakı	Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzi	Mir Qasimov küç. 1/8	(012) 510 08 69 İnam telefonu: (012) 549-99-24
Bakı	Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi	A.Manafov küç. 22	(012) 421-70-02
Naxçıvan	QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzi	Nizami küç. 53	(036) 545-29-13
Sumqayıt	Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi	26-cı məhəllə, Natəvan küç. 30	(018) 65-5-94-05
Şirvan	Şirvan Mərkəzi Şəhər Xəstəxanası	H.Əliyev pr. 16	(197) 5-32-59
Mingəçevir	Mingəçevir Mərkəzi Şəhər Xəstəxanası	20 yanvar küç. 12	(0147) 4-26-23
Salyan	Salyan Mərkəzi Rayon Xəstəxanası	Kürqaraqaşlı kəndi	(0163) 4-48-52
Gəncə	Yoluxucu Xəstəliklər Xəstəxanası	Gülüstan qəs. 27	(022) 225-00-16
Quba	Quba Mərkəzi Rayon Xəstəxanası	Fətəlixan küç. 12	(023) 33-5-22-61
Yevlax	Yevlax Mərkəzi Rayon Xəstəxanası	C.Mustafayev küç. 104	(022) 33-6-03-50
Şəki	Mərkəzi Qan Bankının Şəki bölməsi	M.Rəsulzadə küç. 164	(070) 689-09-16 244-90-13
Lənkəran	Lənkəran Mərkəzi Rayon Xəstəxanası	Nizami küç. 67	(0171) 4-02-18
Şamaxı	Şamaxı Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının Poliklinika Şöbəsi	Qədirlı küç. 61	(0176) 5-05-37

QAYNAR XƏTT

(anonim qaydada məsləhət və
məlumat almaq məqsədilə müraciət üçün):

(012) 408-79-74

Buklet Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 7 iyul tarixli 1621 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı'nın həyata keçirilməsi üzrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planının 6.6.1-ci bəndinin 3-cü hissəsinə uyğun olaraq İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış və çap edilmişdir. Bukletdə dərc olunanlar Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzi ilə razılaşdırılmışdır.

Bakı, AZ1122, H.Zərdabi küç., 96
Tel: 431-60-88, Faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

iiv
QİÇS
NƏDİR?

İİV və QİÇS nədir?

İİV – İnsanın İmmunçatışmazlığı Virusudur. İİV infeksiyası isə bu virusun törətdiyi xəstəliyin adıdır. Bu virus insanın müxtəlif infeksiyalara müqavimətini təmin edən immün sistemini mərhələlərlə zədələyərək, sonda tamamilə onu sıradan çıxarır və nəticədə Qazanılmış İmmunçatışmazlığı Sindromu (QİÇS) əmələ gəlir.

QİÇS – İİV infeksiyasının son mərhələsidir. Bu mərhələdə ən yüngül gedişatlı bir xəstəlik də çox ağır fəsadlara, hətta ölümə gətirib çıxara bilər.

İİV-ə yoluxan andan İİV infeksiyasının ilk əlamətləri yarananadək bir neçə il keçə bilər. Bu müddət ərzində İİV-ə yoluxmuş insan bilmədən başqalarını da yoluxdura bilər.

QİÇS-in inkişaf etməsi insanda müxtəlif infeksiyaların və ya onkoloji xəstəliklərin yaranması ilə özünü büruzə verir.

İİV infeksiyasına yoluxmağın qarşısını almaq bu xəstəlikdən müalicə olunmaqdan asandır!

İİV necə ötürülür?

Qan vasitəsi ilə

- İİV-ə yoluxmuş şəxsin qan və onun komponentlərinin, yaxud orqan və toxumalarının köçürülməsi nəticəsində
- İİV-ə yoluxmuş şəxsin istifadə etdiyi (dezinfeksiya olunmamış) iynə və şprislərin təkrar istifadəsi zamanı (əksər hallarda bir neçə nəfərin inyeksiyon narkotikdən eyni şpris və iynə ilə istifadəsi nəticəsində)
- manikür, pedikür, qulaqların dəşilməsi, tatuaj və pirsinq edərkən ləvazimatın sterilizasiyasız təkrar istifadəsi zamanı
- diş fırçalarının və sterilizasiya olunmamış bərbər alətlərinin (üzqırخان, qayçı) təkrar istifadəsi zamanı

Cinsi yolla

- hər hansı bir cinsi əlaqə (hetero və ya homoseksual), xüsusilə də qorunmadan (prezervativsiz) təsadüfi cinsi əlaqələr zamanı
- oral-genital kontaktlar zamanı (ağız boşluğunda açıq yara olduqda, risk daha çox artır)

Cinsi yolla ötürülən infeksiyaların, eləcə də ginekoloji xəstəliklərin mövcudluğu İİV-ə yoluxma riskini artırır.

İİV-ə yoluxmuş anadan uşağa

- hamiləlik dövründə, doğuş və döşlə əmizdirmə zamanı

Anada digər infeksiyaların olması dölün İİV-ə yoluxma riskini artırır.

**Unutma ki, sağlamlığın öz əlindədir!
Özünü və ətrafdakıları İİV/QİÇS-dən qoru!**

İİV necə ötürülmür?

- adi əlaqələr nəticəsində (İİV-ə yoluxmuş insanlarla bir ev və ya mənzildə yaşadıda, ünsiyyət və iş zamanı)
- İİV-ə yoluxmuş insana qulluq zamanı
- ümumi qabdan istifadə etdikdə (yemək yeyərkən və ya su içərkən)
- ümumi əşyalardan (qab-qacaq, ofis ləvazimatları və s.) istifadə etdikdə
- hovuzdan, ümumi ayaqyolundan və hamamdan istifadə etdikdə
- əl verib görüşdükdə, qucaqlaşdıqda və dostcasına öpüşdükdə
- xəstə insanın göz yaşı və təri vasitəsilə
- İİV-ə yoluxmuş insan nəfəs aldıqda, öskürdükdə və ya asqırdıqda
- ictimai nəqliyyatdan birgə istifadə etdikdə
- idmanla qrup şəklində məşğul olduqda
- it, pişik dişlədikdə, yaxud həşərat sancdıqda

İİV-ə yoluxmanın zahiri əlamətləri olmadığından, şəxsdə xarici görünüşündən xəstəliyi müəyyənləşdirmək mümkün olmur.

İİV-ə yoluxmuş insanlar sağlam görünüşlü olur və onlar adət edilmiş həyat tərzini davam etdirirlər.

Sağlamlığını qoru!

Təhlükəsizliyə riayət etməyi həyat tərzinə çevir!

**Bu gün məlumatlı ol ki,
sabah sağlam yaşaya biləsən!**

İİV-dən necə qorunmaq mümkündür?

- təhlükəsiz cinsi əlaqə – qoruyucu vasitələrdən (prezervativlərdən) istifadə etməklə
- təsadüfi cinsi əlaqələrdən imtina etməklə
- sağlamlığına əmin olduğunuz bir cinsi partnyora sədaqətli olmaqla
- təsadüfi cinsi əlaqə zamanı keyfiyyətli prezervativdən düzgün istifadə etməklə

Yadda saxla ki, təsadüfi və qorunmamış cinsi əlaqədən imtina edərək, sən ağır xəstəliyə tutulma təhlükəsindən qurtulmuş olursan!

- başqalarının qeyri-steril iynə, şpris və digər ləvazimatlarından istifadə etməməklə
- alkoqol və narkotik maddələrdən imtina etməklə (alkoqol və narkotik maddələrin təsiri altında çox vaxt düşünülməmiş hərəkətlər edilir)
- qan və qana bulaşmış materiallarla bilavasitə təmasdan çəkinməklə
- manikür, pedikür, tatuaj və pirsinq zamanı avadanlığın təmizliyini (steril olmasını) tələb etməklə
- yalnız şəxsi və yaxud istifadə olunmamış gigiyenik vasitələrdən (üzqırخان alətlər, diş fırçaları) istifadə etməklə

Həyat tərzinə məsuliyyətlə yanaş! Təsadüfi cinsi əlaqələrdən çəkin! Bununla sən həm özünün, həm də ailənin təhlükəsizliyini təmin etmiş olursan!

İİV-i necə aşkarlamaq olar?

İnsanın bu virusa yoluxma şübhəsindən çıxmaq üçün yeganə yol laborator müayinədən keçməkdir. Bunun üçün hər bir şəxs istənilən dövlət tibb müəssisəsinə və ya bukletdə adı və yerləşmə məkanı göstərilən İİV-diaqnostika laboratoriyalarına müraciət edib anonim qaydada pulsuz İİV-ə müayinə oluna bilər.